

IRAK

ÜLKE PROFİLİ

T.C.
Ticaret Bakanlığı
Uluslararası Anlaşmalar ve Avrupa Birliği
Genel Müdürlüğü

İçindekiler

1. GENEL BİLGİLER	3
2. GENEL EKONOMİK DURUM	5
3. DIŞ TİCARET	7
4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR	10
5. TÜRKİYE ile TİCARET	11
EKLER:	13

1. GENEL BİLGİLER

Başlıca Sosyal Göstergeler

Resmi Adı	Irak Cumhuriyeti
Yüzölçümü (kara)	434.128 km ² (Dünya Bankası)
Başkent	Bağdat
Nüfusu (2024)	44.415.000 (IMF)
Başlıca Şehirleri	Bağdat, Basra, Musul, Kerkük, Erbil
Para Birimi	Irak Dinarı

Coğrafi Konum

Irak'ın Türkiye ve İran sınırına yakın bölgeleri dağlıktır. Çoğunlukla düzlük arazilerden oluşan Irak topraklarının %13'ü tarım alanı, %10'u otlak, %4'ü orman ve çalılıktır. Yine İran sınırında bataklıklar görülmektedir. En önemli akarsuları, kaynağı Türkiye'den doğan Fırat ve Dicle nehirleridir.

Bölgelere göre değişiklik arz eden bir iklimi vardır. Orta kesimde bulunan başkent Bağdat'ta yıllık sıcaklık ortalaması 23°C olup, en sıcak aylar Temmuz ve Ağustostur. Bu aylarda en fazla sıcaklık 43-45°C'dir. Bağdat'ta en soğuk ay 4-16°C ile Ocak'tır. Yağışın en az olduğu aylar 1 mm ortalama ile Haziran-Eylül iken en yüksek yağış ortalamasına sahip ay 28 mm ile Mart'tır.

Siyasi ve İdari Yapı

30 Ocak 2005'te yapılan ilk seçimlerle, yeni anayasayı yapmakla görevli 275 sandalyeli geçiş süreci parlamentosu ve hükümeti oluşturulmuştur. Taslak anayasa 15 Ekim 2005'te düzenlenen bir referandumla Anayasa olarak kabul edilmiştir. Kasım 2009'da seçim kanununda yapılan değişikliklerle Parlamento (Temsilciler Meclisi) üye sayısı 325'e yükseltilmiştir. Milletvekili seçimleri 4 yılda bir yapılmaktadır. (<https://iq.parliament.iq/en/about/>)

Başbakan yürütmenin başıdır. Cumhurbaşkanı'nın idaredeki rolü büyük ölçüde semboliktir.

Irak, idari olarak 18 vilayetten oluşmaktadır. Valiler, yerel seçimlerde oluşan İl Genel Meclisi üyeleri arasından seçilmektedir. Sadece başkent Bağdat'ın Valisi Başbakanın önerisi ve Parlamento onayı ile belirlenmektedir. Valiler aynı zamanda belediye başkanı görevini de yürütmekte olup, Valilikler bünyesinde Belediye birimleri bulunmaktadır.

Nüfus ve İstihdam

2023 yılı itibarıyla nüfusun %59'unu 15-64 yaş grubu, %38'ini 0-14 yaş grubu oluşturmaktadır. Şehirleşme oranı %72'dir. (Dünya Bankası-2024)

Dünya Bankasına göre, Irak'ın en kalabalık şehri olan Bağdat'ın nüfusu 7,5 milyondur. Verimli arazilere yakınlığı ve başkent de olması nedeniyle Bağdat ve çevresi, nüfusun yaklaşık dörtte birini barındırmaktadır. Bağdat'ı, Musul ve Basra vilayetleri izlemektedir.

Doğal Kaynaklar ve Çevre

Irak petrol ve doğalgaz zengini ülkedir. Petrol, ülke ekonomisinin dayandığı temel sektördür. Ham petrol ihracatı milli gelirin %60'ını, kamu gelirlerinin ise yaklaşık %90'ını oluşturmaktadır. Irak, dünyanın en düşük petrol üretim maliyetine sahip ülkelerinden birisidir.

OPEC üyesi olan Irak'ın (tespit edilmiş) petrol rezervi 145 milyar varildir. Irak rezerv itibarıyla, Venezuela, Suudi Arabistan ve İran'ın ardından OPEC üyesi 4. büyük petrol ülkesidir. Basra, Ceyhan ve Ürdün üzerinden ihracatını yapmaktadır. 2022 yılı Haziran ayı itibarıyla ihracatı 3,3 milyon varil/gündür. (SOMO: <https://somoil.gov.iq/exports>)

Irak ayrıca zengin doğalgaz rezervine de (132 tilyon feet³ / 3,7 trilyon m³) sahiptir. Irak'ın doğal gaz üretiminin neredeyse tamamı, petrol üretiminin bir yan ürünü olan ilişkili doğal gazdır (associated gas) Petrolle birlikte çıkarılan gaz yeterince değerlendirilemediğinden bir kısmı yakılmakta (flared natural gas), bir kısmı ise elektrik santrallerinde kullanılmaktadır. İhtiyacı karşılamadığından gerektiğinde İran'dan gaz ithalatı da yapılabilmektedir.

-OPEC: https://www.opec.org/opec_web/static_files_project/media/downloads/publications/OPEC_ASB_2021.pdf

-EIA: <https://www.eia.gov/international/analysis/country/irq>

2. GENEL EKONOMİK DURUM

Temel Ekonomik Göstergeler

	2022	2023	2024*	2025*	2026*	2027*	2028*	2029*
GSYİH (Cari Fiyatlarla - milyar \$)	288,06	252,41	264,15	270,87	288,77	306,54	326,72	349,02
GSYİH Büyüme (Sabit Fiyatlarla -%)	7,7	-2,9	0,1	4,1	5,2	4,2	4,2	4,2
Kişi Başına Düşen Milli Gelir (Cari Fiyatlarla - \$)	6.818	5.826	5.947	5.951	6.192	6.417	6.679	6.972
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	5	4,4	3,2	3,5	3,5	3	3	3
Cari İşlemler Dengesinin GSYİH'ya Oranı (%)	15,4	4,5	-1,9	-3,4	-4,4	-5,3	-5,8	-6,4
İşsizliğin Toplam İşgücüne Oranı (%)	-	-	-	-	-	-	-	-
Devletin Genel Toplam Borçlanmasının GSYİH'ya Oranı (%)	40	44,5	45,9	52,2	57,2	63	68,6	74,1

Kaynak: IMF (2024 Ekim)

*Tahmini veriler

Irak'ın, 2024 yılı için tahmin edilen GSYİH ile 196 ülke arasında 51. büyük ekonomi olması, bu çerçevede hesaplanan kişi başı milli geliri ile 111. sırada yer alması beklenilmektedir. (IMF)

Irak ekonomisi, petrol gelirine dayalı bir yapıya sahiptir. Milli gelirin 2/3'ünü petrol geliri oluşturmaktadır. Uluslararası petrol fiyatındaki artış veya düşüşler, ekonomik gelirini doğrudan etkilemektedir. Öte yandan, geçmiş dönemlerde uzun süreli uygulanan ekonomik ambargolar ve iç güvenlik sorunları Irak'ın küresel ekonomiyle bütünleşmesini güçleştirmiştir. Neticede son 40 yıl Irak ekonomisi oldukça istikrarsız bir yapı sergilemiştir.

Ekonomide kamunun ağırlıklı payı bulunmakla birlikte, Irak özel sektörü gelişme göstermektedir. Irak tüketim, ara ve yatırım mallarını büyük oranda ithal etmektedir.

IMF'nin 2022 yılı Mayıs tarihli Irak raporuna göre; reel GSYİH'nın pandemi öncesi seviyesine ulaşması öngörülmektedir. Artan gıda fiyatlarının en savunmasız kesimler üzerindeki etkisini azaltmak en acil önceliktir. Yapısal reformları hızlandırmak, sosyo-ekonomik öncelikleri gerçekleştirmek için elverişli durumdaki petrol piyasası koşullarını kullanmak, Irak'ın orta vadeli ekonomik direncini güçlendirmenin anahtarı olacaktır. ([IMF açıklamasının detayı için bakınız](#))

Dünya Bankasının 2022 yılı Nisan tarihli değerlendirmesine göre ise özetle; Irak ekonomisi, pandeminin sebep olduğu ikiz şoktan ve 2020'de petrol fiyatlarındaki çöküşten yavaş yavaş toparlanmaktadır. Hem petrol hem de petrol dışı sektörlerdeki büyüme, petrol üretiminin artması ve COVID-19 kısıtlamalarının gevşetilmesiyle pandemi öncesi seviyelerine ulaşma yolunda ilerlemektedir. Genel görünüm; jeopolitik gerilimlerin yol açtığı belirsizlikler, devam eden pandemi, güvenlik zorlukları ve iklim değişikliği gibi önemli risklere tabi olmaya devam etmektedir. ([Dünya Bankası Irak Ekonomi Raporu](#))

Yine Dünya Bankasının 2022 yılı Haziran tarihli diğer bir değerlendirmesine göre; 2022-2024 döneminde yüksek öngörülen petrol fiyatlarının Irak'ın mali ve dış dengelerini fazlada tutacağı, bununla birlikte ekonomik görünümün Ukrayna savaşı gibi jeopolitik risklere konu olmaya devam edeceği, petrol fiyatlarının daha yükselmesinin Irak'ın mali dengesini iyileştirecek olsa da, artan gıda fiyatları ve tarım ithalatındaki aksamaların önceden var olan yoksulluk eğilimlerini şiddetlendireceği ve gıda güvenliği risklerini artıracaağı öngörülmektedir. ([Dünya Bankası Overview](#))

IMF heyetinin 2024 yılı 4. madde kapsamı değerlendirmesinin yer aldığı 16 Mayıs 2024 tarihli açıklamasında ise özetle; Irak'ta Huku­metin Ekim 2022'de göreve başlamasından bu yana ul­kede i istikrarın iyileştiği, 2023'ten beri devam eden mali genişlemenin 2024 yılında da büyümeyi artırmasının beklendiği, bununla birlikte Irak'ın petrol fiyatlarındaki dalgalanmalara karşı kırılgan olduğu ve orta vadede kamu borcu (stres) riskinin de yüksek olduğu, maruz kalabileceği dış istikrar riskleri arasında daha duşuk petrol fiyatları yada Gazze ve İsrail'deki çatışmaların yayılmasının yer aldığı, öte yandan, aşırı büyümüş kamu maaş faturasının kontrol altına alınması ve petrol dışı ilave gelirlerin harekete geerilmesini sağlayacak politika önlemleri ile büyük tasarruflar elde edilmesinin mum­kun görüldüğü, ayrıca, özel sektörün gelişimi ve ekonomide çeşitlenmenin sağlanması dış istikrarın sürdürülebilirliği ve özel sektör istihdamının teşviki bağlamında hayati öneme sahip olduğu vurgulanmıştır. ([Bakınız: IMF 4. Madde Değerlendirmesi](#))

2023 yılı itibarıyla;

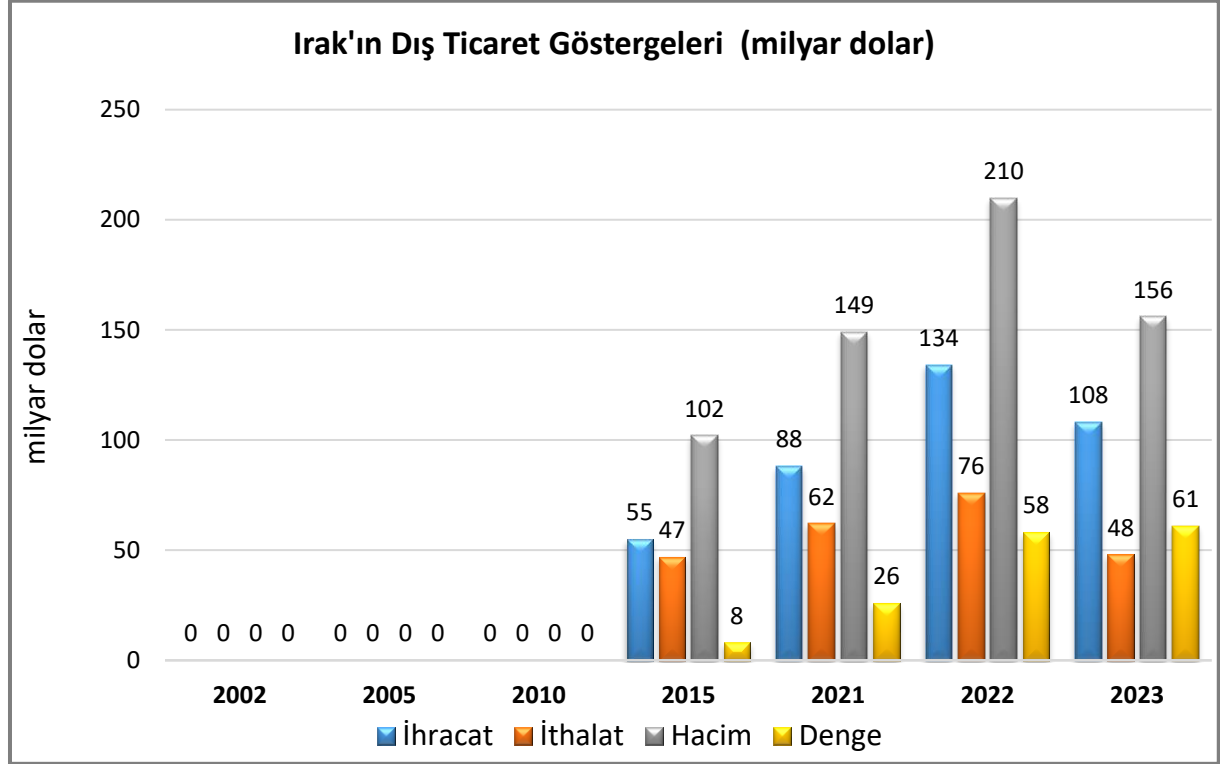
- Toplam döviz rezervi (altın dahil) 112 milyar dolardır. (Dünya Bankası-2024)
- ul­ke GSYİH'sı içinde sanayi sektorunun (inşaat dahil) payı %55,6, tarımın %2,8'dir. Sadece imalat sektorunun milli gelir içindeki payı ise %2'dir. (Dünya Bankası-2024)
- Toplam işsizlik %15,5 seviyesindedir. (Dünya Bankası-2024)

3. DIŞ TİCARET

Genel Durum

Ekonomisi ve dış ticareti petrole dayanmaktadır.

Ülkenin Dış Ticareti

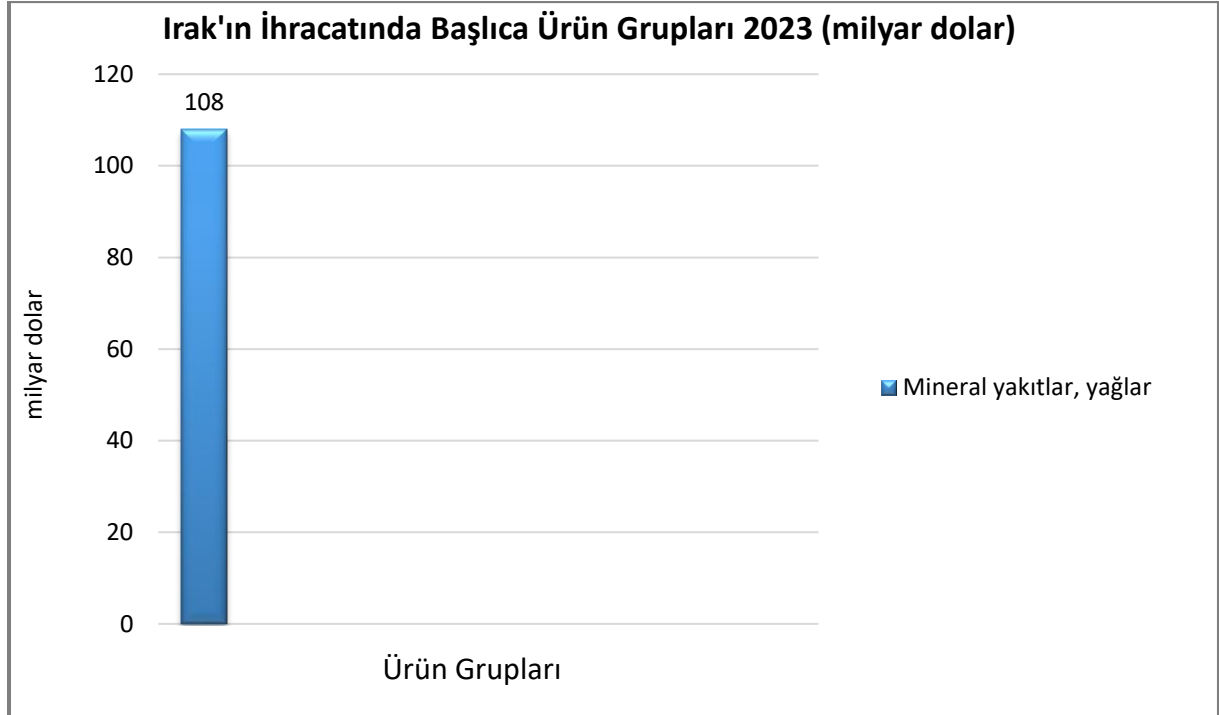
Kaynak: Trademap-mirrordata /Irak (14.08.2024)

Irak, petrol ihracatı sayesinde dış ticareti fazla vermektedir.

Irak, tarım ve sanayi üretimi kısıtlı olduğundan, ihtiyaçlarını ithalat yoluyla karşılamaktadır.

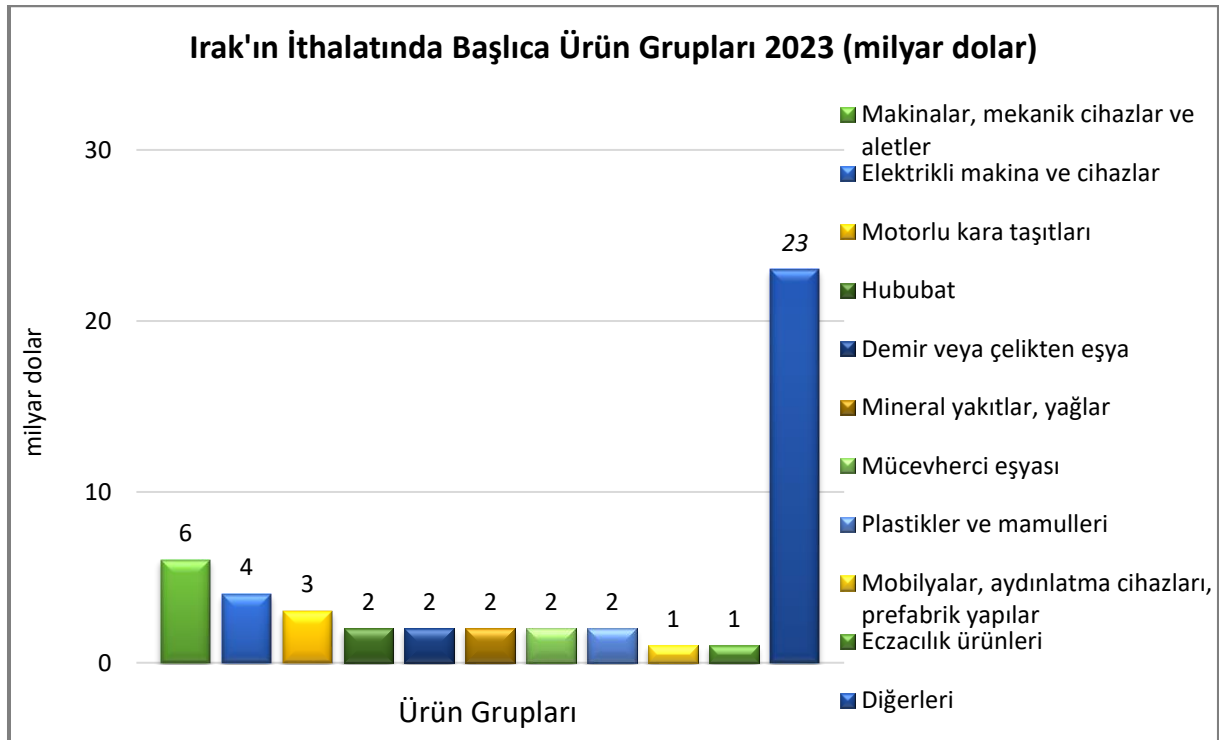
Başlıca Ürünler İtibarı ile Dış Ticaret

İhracat

Kaynak: Trademap-mirrordata/Irak [Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

Kaynak: Trademap-mirrordata/Irak [Detaylı tablo için tıklayınız](#)

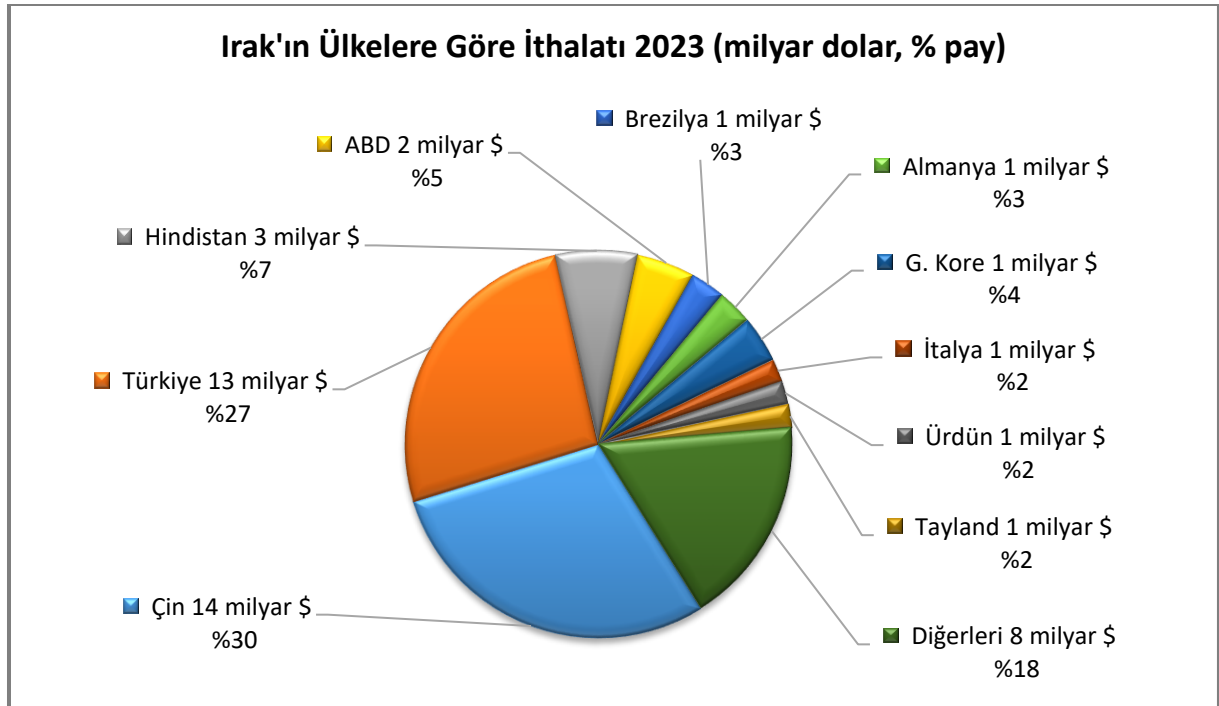
Başlıca Ülkeler İtibarı ile Dış Ticaret

İhracat

Kaynak: Trademap-mirrordata/Irak [Detaylı tablo için tıklayınız](#)

İthalat

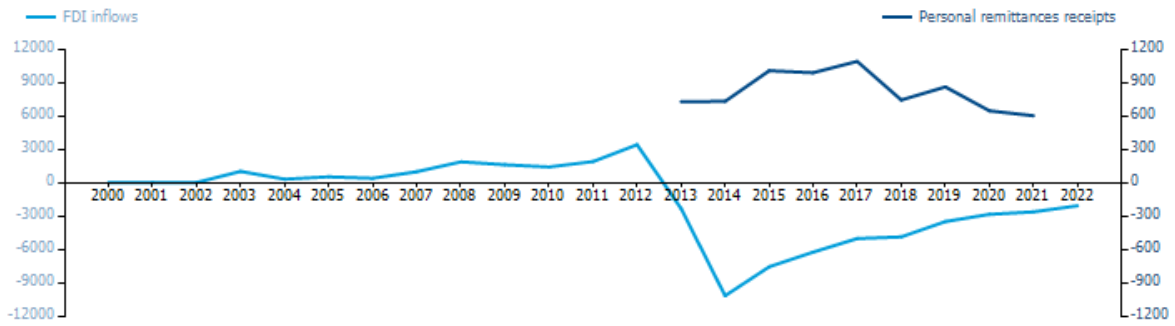
Kaynak: Trademap-mirrordata/Irak [Detaylı tablo için tıklayınız](#)

4. DOĞRUDAN YABANCI YATIRIMLAR

Doğrudan Yabancı Yatırımların Görünümü

Ülkede yaşanan terör, siyasi ve iktisadi istikrarsızlık, ihracatı ve bütçesindeki payı yüksek olan petrol fiyatının aşırı düşmesi kamu gelirlerinin azalmasına ve Irak'ın büyük bir finansal krize girmesine yol açmıştır. Tüm bunlar ülkede bulunan yabancı sermayenin de hızla ülkeyi terk etmesine neden olmuştur.

2012 yılından itibaren düşüş eğiliminde olan doğrudan yabancı yatırım tutarı (3,4 milyar dolar seviyesinden) 2013-2022 döneminde negatif seviyede gerçekleşmiştir. (Dünya Bankası-<https://data.worldbank.org/indicator/BX.KLT.DINV.CD.WD?locations=IQ&view=chart>)

Kaynak: UNCTAD (<https://unctadstat.unctad.org/CountryProfile/GeneralProfile/en-GB/368/index.html>)

Diğer taraftan Dünya Bankası'nın Ocak 2018'de yayımladığı DEAŞ-terör saldırılarından doğrudan etkilenen yedi vilayetteki (Bağdat, Babil, Anbar, Selahattin, Musul, Kerkük, Diyala) hasar ve ihtiyaç tespitini içeren raporda toplam hasar ve zararın 46 milyar dolar tutarında olduğu belirtilmektedir. Rapora göre, yedi vilayetin uğradığı zarar ve ziyanın karşılanabilmesi için gereken yatırım tutarı 88,2 milyar dolardır. Bunun 22,9 milyar dolarlık kısmına kısa vadede, 65,4 milyar dolarlık kısmına ise orta vadede ihtiyaç duyulmaktadır. Tüm hasar ve zararın giderilebilmesi için gereksinim duyulan yatırım miktarı konut ve yerleşim için 17,4 milyar dolar, sanayi ve ticaret için 10,6 milyar dolar, altyapı için 9,1 milyar dolar olarak öngörülmüştür.

Irak, yeniden yapılanma için ihtiyaç duyduğu finansmanı kendi imkanları ile karşılamaktan uzaktır. Dolayısıyla, yeniden imar için yabancı sermaye ihtiyacı içindedir.

Irak Reform, Toparlanma ve İmar Fonu kapsamında yürütülen çalışmalar hakkında rapora aşağıda linki verilen Dünya Bankasının web adresinden ulaşılması imkanı bulunmaktadır.

➤ <https://www.worldbank.org/en/country/iraq/publication/iraq-reform-recovery-and-reconstruction-fund-i3rf-trust-fund-annual-progress-report-to-development-partners-2021>

Türkiye'nin 2023 yılı itibarıyla yurtdışında gerçekleştirdiği yaklaşık 58 milyar dolar tutarındaki doğrudan yatırım stokunda Irak'ın payı 439 milyon dolardır. (TCMB-2024)

2021 yılı insani gelişmişlik endeksine göre 191 ülke arasında Irak 121. sıradadır. (BM-2024)

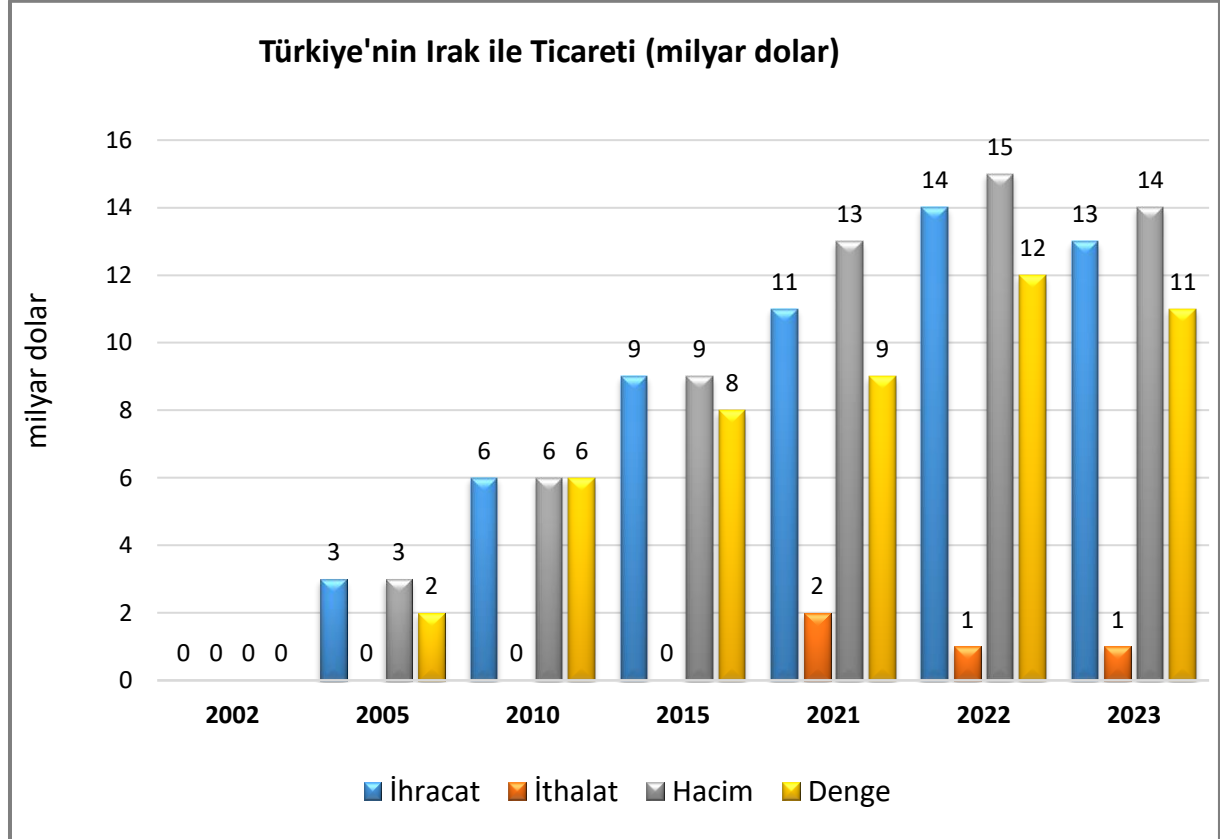
2020 yılı iş yapma kolaylığı açısından 190 ülke arasında 172. sıradadır. (Dünya Bankası-2024)

5. TÜRKİYE ile TİCARET

Genel Durum

İkili ticaret Türkiye lehine fazla vermektedir.

Türkiye-İrak Dış Ticareti

2023 yılında;

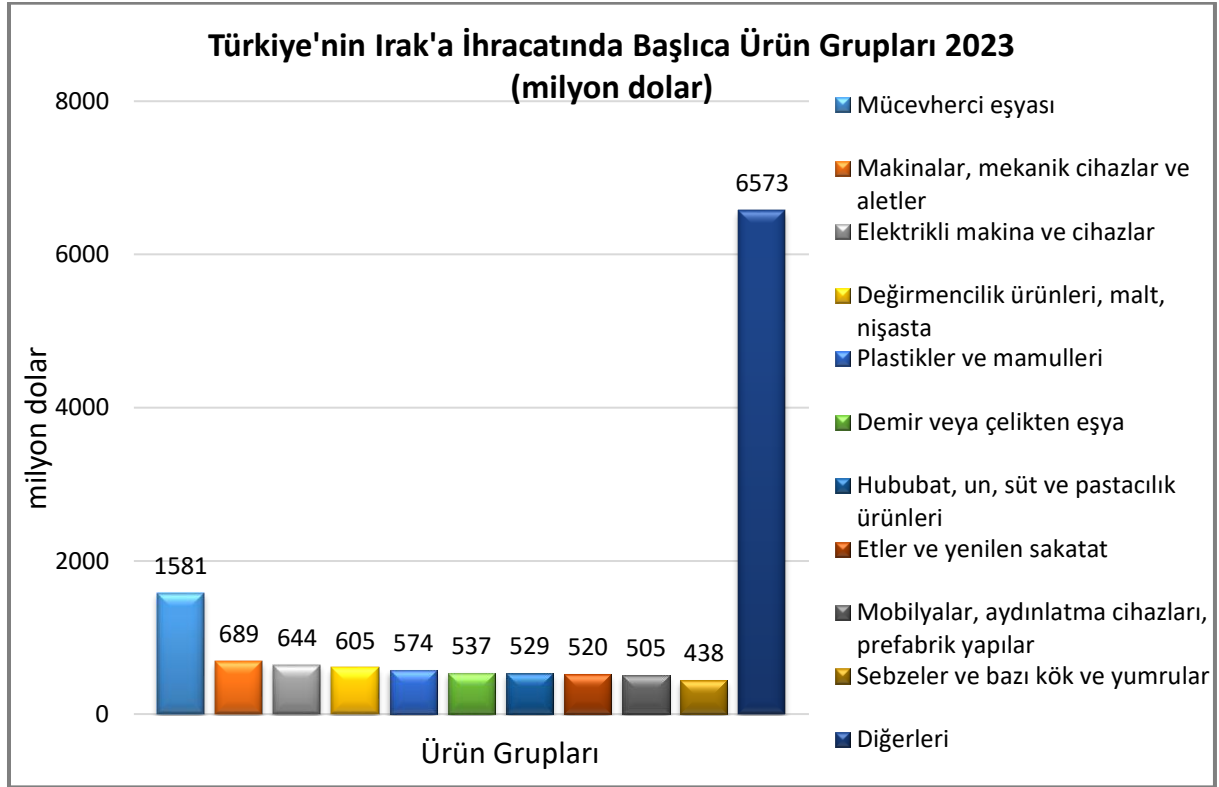
- Irak'a ihracatımız bir önceki yıla göre %7 azalmıştır.

Toplam ihracatımızdaki payı yaklaşık %5 olup 3. sıradadır.

- Irak'tan ithalatımız bir önceki yıla göre yaklaşık %6 artmıştır.

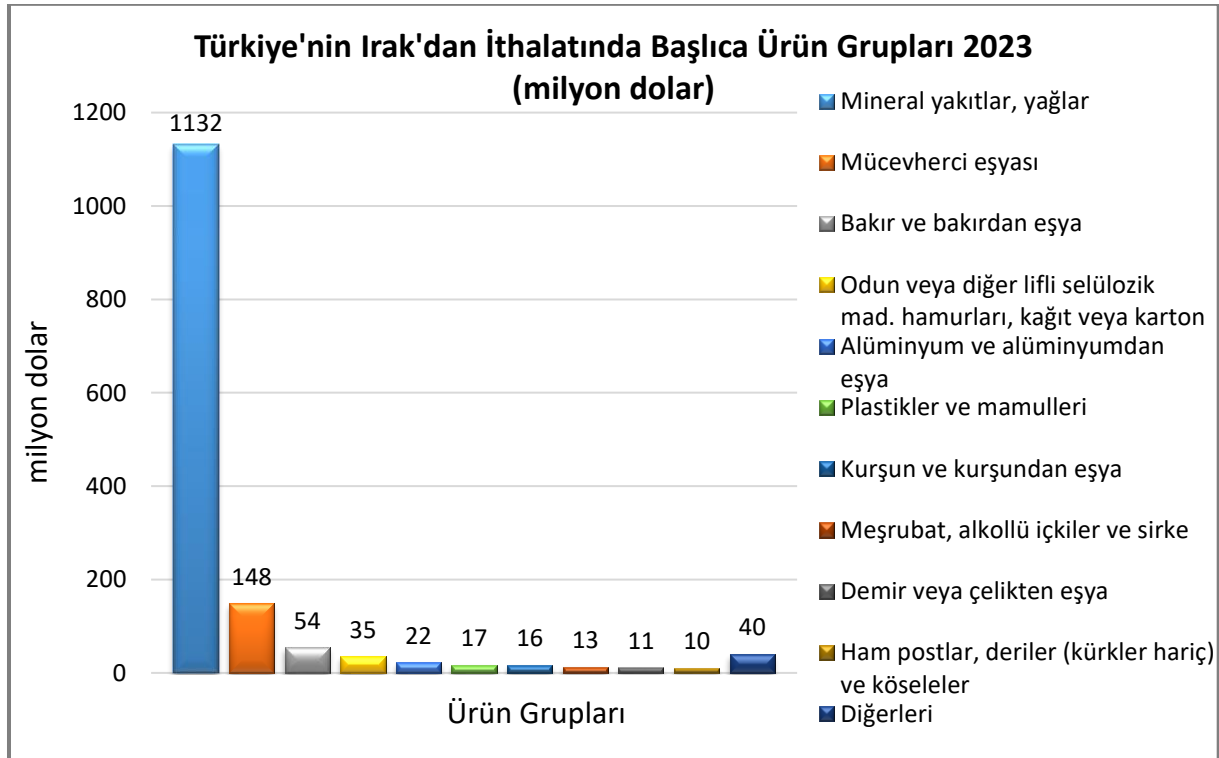
Toplam ithalatımızda 39. sırada yer almıştır.

Türkiye'nin Irak'a İhracatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap/Türkiye-directdata [Detaylı tablo için tıklayınız](#)

Türkiye'nin Irak'tan İthalatında Başlıca Ürünler

Kaynak: Trademap/Türkiye-directdata [Detaylı tablo için tıklayınız](#)

EKLER:**EK-1: Irak'ın İhracatında Başlıca Ürünler (1.000 dolar)**

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2021	2022	2023	Pay (% 2023)	Değişim (% 2022-2023)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			87 582 070	134 103 258	108 412 801	100	-19,2
1.	2709	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	76 634 410	120 280 991	99 517 673	91,8	-17,3
2.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	6 037 413	9 715 668	6 527 189	6	-32,8
3.	2713	Petrol koku, petrol bitümeni ve petrol yağlarının veya bitümenli minerallerden elde edilen yağların diğer kalıntıları	602 682	894 780	1 238 457	1,1	38,4
4.	2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	176 212	429 866	308 165	0,3	-28,3
5.	7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	2 081 271	1 027 642	147 872	0,1	-85,6
6.	1507	Soya yağı ve fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	44 497	0	115 825	0,1	100
7.	0804	Hurma, incir, ananas, avokado ve guava armudu, mango ve mangost (taze/kurutulmuş)	128 423	111 787	99 885	0,1	-10,6
8.	2707	Yüksek sıcaklıkta taşkömürü katranının damıtılmasından elde edilen yağlar ve diğer ürünler	16 505	3 698	45 596	0	1133
9.	7404	Bakır döküntü ve hurdaları	176	35 506	36 283	0	2,2
10.	4707	Kağıt ve karton döküntü ve kırıntıları	72 652	86 776	36 271	0	-58,2
11.	8802	Helikopterler, uçaklar vb; uzay araçları (uydular dahil), uzay araçlarını fırlatıcı araçlar ve yörünge-altı araçları	202	36 210	33 723	0	-6,9
12.	7602	Alüminyum döküntü ve hurdaları	20 737	32 123	19 493	0	-39,3
13.	7801	İşlenmemiş kurşun	27 906	20 809	15 328	0	-26,3
14.	3915	Plastikten döküntü, kalıntı ve hurdalar	13 665	22 731	15 174	0	-33,2
15.	2202	Sular (mineral ve gazlı sular dahil) ve alkolsüz diğer içecekler (tatlandırıcı, lezzetlendirilmiş)	1 360	10 611	15 114	0	42,4

Kaynak: Trademap-mirrordata /Irak (14.08.2024)

EK-2: Irak'ın İthalatında Başlıca Ürünler (1.000 dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2021	2022	2023	Pay (%, 2023)	Değişim (%, 2022-2023)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			61 808 049	76 151 247	47 806 335	100	-37,2
1.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	5 576 000	7 955 282	2 087 071	4,4	-73,8
2.	8703	Otomobiller	2 212 001	3 315 918	2 064 773	4,3	-37,7
3.	7113	Mücevherci eşyası ve aksamı (kıymetli metallere veya kıymetli metallerle kaplama metallere)	2 206 370	3 004 025	1 360 501	2,8	-54,7
4.	1006	Pirinç	792 790	1 112 185	1 339 434	2,8	20,4
5.	8415	Klima cihazları (motorlu bir vantilatör ile nem ve ısıyı değiştirmeye mahsus tertibatlı olanlar)	731 286	1 065 707	1 036 600	2,2	-2,7
6.	0207	Kümes hayvanlarının etleri ve yenilen sakatatı (taze, soğutulmuş veya dondurulmuş)	519 598	813 316	896 804	1,9	10,3
7.	3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	1 125 033	1 009 277	871 613	1,8	-13,6
8.	1701	Kamış/pancar şekeri ve kimyaca saf sakkaroz (katı halde)	339 227	544 304	645 162	1,3	18,5
9.	4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	540 368	742 532	638 623	1,3	-14
10.	9403	Diğer mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	699 864	741 816	633 323	1,3	-14,6
11.	8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	742 902	857 313	584 750	1,2	-31,8
12.	1101	Buğday unu	489 496	614 330	551 553	1,2	-10,2
13.	1001	Buğday ve mahlut	38 305	286 239	545 033	1,1	90,4
14.	1905	Tatlı Bisküvi ve Gofretler	551 186	648 831	541 799	1,1	-16,5
15.	7308	Demir veya çelikten inşaat ve inşaat aksamı, inşaatta kullanılmak üzere hazırlanmış demir veya çelikten sac, çubuk, vb.	379 977	562 280	537 003	1,1	-4,5

Kaynak: Trademap-mirrordata /Irak (14.08.2024)

EK-3: Irak'ın Ülkelere Göre İhracatı (1.000 dolar)

Sıra	Ülke (İlk 15)	2021	2022	2023	Pay (%, 2023)	Değişim (%, 2022-2023)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)		87 582 070	134 103 258	108 412 801	100	-19,2
1.	Çin	26 647 233	39 384 745	35 429 661	32,7	- 10
2.	Hindistan	26 566 073	39 068 377	29 831 815	27,5	-23,6
3.	ABD	3 883 786	10 343 131	8 941 521	8,2	-13,6
4.	G. Kore	5 323 531	9 483 975	7 899 268	7,3	-16,7
5.	Yunanistan	4 895 994	7 142 314	5 681 811	5,2	-20,4
6.	Hollanda	499 618	3 987 665	5 258 997	4,9	31,9
7.	İtalya	3 973 324	5 344 922	4 119 086	3,8	-22,9
8.	İspanya	1 788 690	3 536 889	1 794 364	1,7	-49,3
9.	Fransa	1 062 838	1 489 864	1 762 161	1,6	18,3
10.	Almanya	1 099 956	2 269 256	1 649 772	1,5	-27,3
11.	Türkiye	1 664 100	1 419 175	1 498 086	1,4	5,6
12.	Sırbistan	755 000	1 208 446	854 775	0,8	-29,3
13.	Singapur	1 397 380	1 245 299	752 419	0,7	-39,6
14.	Tayvan	1 082 574	1 021 305	636 229	0,6	-37,7
15.	Avusturya	801 233	600 882	401 267	0,4	-33,2

Kaynak: Trademap-mirrordata /Irak (14.08.2024)

EK-4: Irak'ın Ülkelere Göre İthalatı (1.000 dolar)

Sıra	Ülke (İlk 15)	2021	2022	2023	Pay (% 2023)	Değişim (% 2022-2023)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)		61 808 049	76 151 247	47 806 335	100	-37,2
1.	Çin	10 689 813	13 989 337	14 351 624	30	2,6
2.	Türkiye	11 131 282	13 750 841	12 756 470	26,7	-7,2
3.	Hindistan	2 032 421	2 455 015	3 472 980	7,3	41,5
4.	ABD	802 684	949 852	2 258 506	4,7	137,8
5.	Brezilya	398 602	614 631	1 288 662	2,7	109,7
6.	Almanya	1 051 315	1 121 823	1 283 577	2,7	14,4
7.	G. Kore	986 404	1 150 883	1 195 974	2,5	3,9
8.	İtalya	773 891	806 587	973 175	2	20,7
9.	Ürdün	615 171	926 736	945 668	2	2
10.	Tayland	282 646	1 013 826	879 997	1,8	-13,2
11.	Japonya	424 865	614 856	849 356	1,8	38,1
12.	Mısır	507 424	512 672	695 836	1,5	35,7
13.	Hollanda	591 762	556 693	682 497	1,4	22,6
14.	İngiltere	441 460	518 251	551 416	1,2	6,4
15.	Belçika	475 357	416 224	459 622	1	10,4

Kaynak: Trademap-mirrordata /Irak (14.08.2024)

Not: İşbu notun hazırlandığı tarih itibarıyla, Irak'ın ithalatında ilk sıralarda yer alan ülkelerden BAE, İran ve Suudi Arabistan'ın 2023 yılı ithalat verileri (direct data) Trademap'te henüz yayınlanmamıştır.

Ek-5: Türkiye'nin Irak'a İhracatında Başlıca Ürünler (1.000 dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (İlk 15)	2021	2022	2023	Pay (% 2023)	Değişim (% 2022-2023)
TOPLAM İHRACAT (Diğerleriyle)			11 131 282	13 750 841	12 756 470	100	-7,2
1.	7113	Mücevherci eşyası ve aksamı (kıymetli metallere veya kıymetli metallerle kaplama metallere)	1 398 902	1 718 551	1 353 977	10,6	-21,2
2.	1101	Buğday unu	479 932	611 710	550 601	4,3	-10
3.	0207	Kümes hayvanlarının etleri ve yenilen sakatları (taze, soğutulmuş veya dondurulmuş)	424 052	649 894	520 229	4,1	-20
4.	1905	Tatlı Bisküvi ve Gofretler	349 985	435 284	436 683	3,4	0,3
5.	0713	Kuru baklagiller (kabuksuz) (taneleri ikiye ayrılmış)	232 918	489 156	401 347	3,1	-18
6.	9403	Diğer mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	344 306	333 472	321 023	2,5	-3,7
7.	9619	Hijyenik havlular ve tamponlar, bebek bezleri ve benzeri hijyenik eşya	193 720	254 868	302 639	2,4	18,7
8.	7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	21 839	0	225 308	1,8	0
9.	1512	Ayçiçeği, aspir, pamuk tohumu yağları ve bunların fraksiyonları (kimyasal olarak değiştirilmemiş)	137 444	490 411	223 708	1,8	-54,4
10.	2304	Soya fasulyesi yağı üretiminden arta kalan küspe ve katı atıklar	195 273	342 183	220 634	1,7	-35,5
11.	8544	İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar	178 457	189 863	215 292	1,7	13,4
12.	7308	Demir veya çelikten inşaat ve inşaat aksamı, inşaatta kullanılmak üzere hazırlanmış demir veya çelikten sac, çubuk, vb.	184 757	228 239	201 846	1,6	-11,6
13.	1005	Mısır	61 896	147 117	200 823	1,6	36,5
14.	0805	Turunçgiller (taze/kurutulmuş)	122 727	68 752	196 731	1,5	186,1
15.	8703	Otomobiller	62 253	70 708	193 611	1,5	173,8

Kaynak: Trademap /Türkiye-directdata

Ek-6: Türkiye'nin Irak'tan İthalatında Başlıca Ürünler (1.000 dolar)

Sıra	GTİP	ÜRÜNLER (ilk 15)	2021	2022	2023	Pay (%, 2023)	Değişim (%, 2022-2023)
TOPLAM İTHALAT (Diğerleriyle)			1 664 100	1 419 175	1 498 086	100	5,6
1.	2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	105 204	372 580	703 765	47	88,9
2.	2713	Petrol koku, petrol bitümeni ve petrol yağlarının veya bitümenli minerallerden elde edilen yağların diğer kalıntıları	365 041	448 995	428 128	28,6	-4,6
3.	7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	970 850	326 274	147 872	9,9	-54,7
4.	7404	Bakır döküntü ve hurdaları	0	35 506	36 283	2,4	2,2
5.	4707	Kağıt ve karton döküntü ve kırıntıları	52 640	67 833	35 415	2,4	-47,8
6.	7801	İşlenmemiş kurşun	27 906	20 809	15 328	1	-26,3
7.	3915	Plastikten döküntü, kalıntı ve hurdalar	12 998	22 270	15 174	1	-31,9
8.	2202	Sular (mineral ve gazlı sular dahil) ve alkolsüz diğer içecekler (tatlandırıcı, lezzetlendirilmiş)	198	8 904	12 786	0,9	43,6
9.	7602	Alüminyum döküntü ve hurdaları	0	6 945	11 194	0,7	61,2
10.	7308	Demir veya çelikten inşaat ve inşaat aksamı, inşaatta kullanılmak üzere hazırlanmış demir veya çelikten sac, çubuk, vb.	104	363	10 928	0,7	2910,5
11.	7601	İşlenmemiş alüminyum	20 711	24 067	9 923	0,7	-58,8
12.	7403	Rafine edilmiş bakır ve bakır alaşımları (ham)	46 485	36 269	8 605	0,6	-76,3
13.	4101	Sığır (bufalo dahil) ve at cinsi hayvanların ham post ve derileri	10 633	10 638	7 817	0,5	-26,5
14.	4011	Kauçuktan yeni dış lastikler	2 742	2 918	7 125	0,5	144,2
15.	7413	Bakırdan demetlenmiş teller, kablolar, örme halatlar ve benzerleri (elektrik için izole edilmiş olanlar hariç)	0	0	4 635	0,3	0

Kaynak: Trademap /Türkiye-directdata